

Prima instanță: Judecătoria Edineț
Judecător: M. Iftodi
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: E. Ababei, G. Polivenco, A. Garbuz

Dosarul nr. 2ra-2505/16

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători

Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru,
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Zelenin Serghei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zelenin Serghei împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Hanganu Vasile, privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților de întârziere, dobânzilor de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Zelenin Serghei și a fost menținută hotărârea Judecătoria Edineț din 09 martie 2016,

c o n s t a t ă

La 28 mai 2015, Zelenin Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎM CIA „Transelit” SA și Hanganu Vasile cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 56 424 lei, a cheltuielilor pentru petrecerea expertizei în sumă de 1 004 lei și a cheltuielilor de judecată legate de soluționarea prezentei acțiuni.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 15 noiembrie 2014, pe str. Paris intersecție cu str. Suceava din mun. Chișinău, a avut loc un accident de circulație cu implicarea automobilului de model Opel Astra cu n/î HN BA 860, condus de cet. Hanganu Vasile și autoturismul de model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77, care aparține cet. Zelenin Serghei.

Menționează reclamantul că, respectând prevederile legale a informat compania ÎM CIA „Transelit” SA despre accidentul produs.

La 18 decembrie 2014, la cererea sa, CNEJ a concluzionat, că valoarea prejudiciului material calculat posesorului de autovehicul cu model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77, care aparține cet. Zelenin Serghei, constituie 56 424 lei.

Mai indică reclamantul că, la data de 17 februarie 2015, prin ordonanța procurorului Lucia Arsenii s-a încetat urmărirea penală, pîrîtul Hanganu Vasile fiind atras la răspundere contravențională, fiind recunoscut vinovat în comiterea accidentului rutier și aplicată amenda administrativă.

Susține, că s-a adresat către ÎM CIA „Transelit” SA ca asigurător al persoanei vinovate, însă nu a primit nici un răspuns.

La 11 ianuarie 2016, reclamantul Zelenin Serghei a depus cerere de concretizare și majorare a pretențiilor, formulând pretenții față de ÎM CIA „Transelit” SA or. Edineț și indicându-l pe Hanganu Vasile ca intervenient accesoriu, a solicitat reclamantul încasarea din contul ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul său a sumei despăgubirii în mărime de 56 424 MDL, a penalității de 0,1 % din suma despăgubirii de 56 424 MDL în mărime de 10 156,32 MDL, a dobînzii de întîrziere din suma despăgubirii de 56 424 MDL în mărime de 11 846, 72 lei, taxa de stat 2 384 MDL și cheltuieli de asistență juridică suportate (f.d. 142-146 vol. I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Edineț din 09 martie 2016, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată a lui Zelenin Serghei către ÎM CIA „Transelit” SA și Hanganu Vasile privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalității, dobînzilor de întîrziere și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Zelenin Serghei în beneficiul lui Hanganu Vasile cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 3 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2016, a fost respins apelul declarat de Zelenin Serghei și a fost menținută hotărîrea Judecătoriei Edineț din 09 martie 2016.

La 25 august 2016, Zelenin Serghei a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii privind admiterea integrală a acțiunii înaintate de Zelenin Serghei împotriva ÎM CIA „Transelit” SA intervenient accesoriu Hanganu Vasile.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atît instanța de apel cît și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat normele de drept.

La 25 octombrie 2016, ÎM CIA „Transelit” SA a depus referință la recursul declarat de către Zelenin Serghei, prin care a solicitat declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, *recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.*

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 04.07.2016 (f.d. 256 vol. I), recursul se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 noiembrie 2016, recursul înaintat de Zelenin Serghei a fost declarat

admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezența părților.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, *„instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre”*.

Instanța de recurs, verificând, prin prisma criticelor formulate în recurs, legalitatea deciziei instanței de apel cât și hotărârii primei instanțe, conchide că soluția instanțelor inferioare este una greșită, urmare a aprecierii incorectă a materialului probator anexat la dosar și interpretarea eronată a legii aplicabile, la caz, dispozițiile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 și Codului civil.

Colegiul reține că, pe parcursul judecării pricinii, cât și a ordonanței privind încetarea urmăririi penale din 17 februarie 2015 (f.d. 15 vol. I), emisă de procurorul Lucia Arsenii, în rezultatul efectuării acțiunilor de urmărire penală pe cauza penală pornită la 23.12.2014 în baza elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 264 al. (1) Cod Penal a R. Moldova, s-a stabilit că *„la data de 15 noiembrie 2014, aproximativ la ora 15 și 45 min., cet. Hanganu Vasile Constantin, conducând autoturismul de model „Opel Astra”, cu n/î HN BA-860, se deplasa pe str. Suceava din Chișinău, din direcția str. I.L. Caragiale spre str. Sucevița. În timpul deplasării, ajungând la intersecția cu str. Paris, conducătorul auto nu a manifestat prudența sporită la trafic, a ignorat cerințele indicatorului rutier 2.2 din Regulamentul Circulației Rutiere (RCR)... a încălcat prevederile pct. 59(2) RCR... a ignorat prevederile pct. 45 RCR ... a neglijat cerințele, pct. 3 RCR... și, ca urmare, ieșind în intersecție n-a cedat trecerea și a tamponat autovehiculul de model „Toyota Land Cruiser”, cu n/î C PR-77, condus de cet. Nicorici Nicolae Valeriu, care se deplasa regulamentar, din partea dreaptă, pe str. Paris, care este drum cu prioritate. În rezultatul accidentului rutier pasagerul din automobilul de model „Opel Astra”, cet. Dosca Ala Vasile, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 42/D din 19.01.2015, i-a fost cauzată: „Fractura închisă cu deplasarea fragmentelor os pubic și ischiatic pe stânga, excoriații a țesuturilor moi în regiunea frontală, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare medie”*.

În acest sens, Colegiul menționează, că prin respectiva ordonanță, Hanganu Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. 1 CP, și anume încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de

exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, la caz a pasagerei Dosea Ala.

Totodată, Colegiul reține că prin aceeași ordonanță a procurorului, ținând cont de faptul că învinuitul Hanganu Vasile nu are antecedente penale, pentru prima dată a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, și-a recunoscut pe deplin vina în comiterea infracțiunii incriminate, a reparat integral părții vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiune și se căiește sincer de cele comise, procurorul a considerat că corectarea acestuia este posibilă fără a fi supus răspunderii penale, și respectiv a încet urmărirea penală în privința cet. Hanganu Vasile Constantin, cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională, fiindu-i aplicată lui Hanganu Vasile Constantin, în conformitate cu prevederile art. 55 Cod penal amendă contravențională în mărime de 150 (o sută cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 3 000 (trei mii) lei MDL.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că, conform materialelor dosarului, recurentul Zelenin Serghei, prin cererile din 22.12.2014, 23.02.2015 și 07.04.2015 adresate intimatului ÎM CIA „Transelit” SA a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în cuantum de 56 424 lei, în acest sens prezentând Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 2161 din 18.12.2014, efectuat de CNEJ conform căruia, valoarea prejudiciului material cauzat proprietarului autoturismului de model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77 cu includerea uzurii de exploatare constituie 56 424 lei.

Totodată, conform Procesului-verbal de constatare a pagubelor întocmit de ÎM CIA „Transelit” SA a examinat autovehiculul deteriorat de model „Toyota land Cruiser” cu n/î CPR 77, care aparține cet. Zelenin Serghei la 23.02.2015, stabilind defectele în urma accidentului rutier cu participarea persoanei Vasile Hanganu, persoanei păgubite și reprezentantul CNEJ.

Colegiul reține, că o expertiză în vederea cuantificării prejudiciului suportat a fost efectuată și de către expertul evaluator Ciobanu Adrian la solicitarea ÎM CIA „Transelit” SA, respectiv, conform raportului de evaluare a pagubei din 26.02.2015 nr. 346/02A s-a stabilit că valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autoturismului de model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77 constituie suma de 33 118 lei 65 bani.

În conjunctura de circumstanțe enunțate mai sus și constatate pe parcursul examinării pricinii în instanțele inferioare, Colegiul menționează că, ÎM CIA „Transelit” SA prin răspunsul din 23.04.2015, adresat lui Zelenin Serghei, a refuzat compensarea prejudiciului suportat în urma accidentului rutier, fiind invocate prevederile art. 28 alin. (5,6) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și anume faptul că Zelenin Serghei nu este în drept de a pretinde despăgubirea de asigurare atâta timp cât printr-un act juridic irevocabil (ordonanța procurorului), se constată că el a fost despăgubit.

Respectiv, Colegiul reține că la data de 28 mai 2015, Zelenin Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către ÎM CIA „Transelit” SA or. Edineț

cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată legate de soluționarea prezentei acțiuni.

În ordinea de idei respectivă, Colegiul consideră ca fiind întemeiată cererea de chemare în judecată a recurentului Zelenin Serghei și implicit ca fiind nejustificat refuzul ÎM CIA „Transelit” SA de compensare a prejudiciului, din considerentele ce urmează:

Conform art. 1301 Cod civil, prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Conform art. 2 a Legii 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule este contractul de asigurare probat prin polița de asigurare prin care asigurătorul autorizat în condițiile legii, este obligat să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul.

În conformitate cu art. 15 a aceleiași legi, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul.

Instanța de recurs reține că, conform prevederilor Codului Civil al RM, contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Iar, contractul de asigurare este, în conformitate cu prevederile Legii menționate, un contract probat prin polița de asigurare RCA, prin care un asigurător autorizat în condițiile prezentei legi să practice asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, se obligă, în baza unei prime plătite de asigurat, să despăgubească prejudiciile cauzate prin accident de autovehicul în perioada de valabilitate a contractului de asigurare.

Astfel, părțile contractului de asigurare sunt asigurătorul și asiguratul, în speța dată, ÎM CIA „Transelit” SA are calitatea de asigurător, iar Hanganu Vasile - de asigurat, fapt care nu a fost negat sau contestat de nici un participant la proces.

La acest capitol necesită a fi remarcat și faptul că drepturile și obligațiile persoanei păgubite nu sunt reglementate de normele codului civil în domeniul asigurării, deoarece aceasta nu este parte la contractul de asigurare, însă deoarece persoana păgubită apare în raporturile rezultate din asigurare, drepturile și obligațiile acesteia sânt expres reglementate prin Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Astfel, potrivit art. 21 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule:

„(1) La depunerea de către persoana păgubită sau de către reprezentantul acesteia a cererii de despăgubire, asigurătorul sau, după caz, Biroul Național al

Asigurătorilor de Autovehicule deschide dosar de daune și constată pagubele în conformitate cu art.19 alin.(1) lit. c).

(1¹) Odată cu deschiderea dosarului de daune, asigurătorul sau, după caz, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule eliberează persoanei păgubite sau reprezentantului acesteia, în scris, lista documentelor necesare a fi prezentate pentru închiderea dosarului și efectuarea plății, dar nu mai multe decât cele care, conform alin.(3), urmează a fi prezentate de persoana păgubită.

(2) În cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit. c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

(3) În dosarul de daune se includ în mod obligatoriu:

a) copiile de pe documentele de constatare a faptului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, întocmite de lucrătorii organelor afacerilor interne, ai unităților de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale;

b) explicația asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul privind producerea accidentului, cu excepția cazurilor de leziuni corporale grave sau deces al asiguratului sau al utilizatorului în urma accidentului de autovehicul sau de eschivare a acestora de la răspundere;

c) cererea persoanei păgubite privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare;

d) procesul-verbal de constatare a pagubelor;

e) procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, după caz;

f) actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparație și/sau de înlocuire a părților sau pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, întocmit de un expert independent sau de o unitate de specialitate acceptat/acceptată de părți;

g) documentele care confirmă efectuarea reparațiilor, înlocuirea pieselor avariate și costul acestora, întocmite de către unitatea de specialitate acceptată de părți, după caz;

h) documentele care confirmă producerea vătămarilor corporale sau decesul persoanei păgubite;

i) documentele prevăzute la art.25, după caz;

j) hotărârea judecătorească definitivă privind cuantumul despăgubirilor și modul lor de plată, după caz;

k) copiile de pe documentele contabile care confirmă plata despăgubirilor;

l) confirmarea scrisă a persoanei păgubite sau a reprezentantului ei că a fost despăgubită și că nu are pretenții față de asigurător; confirmarea se redactează în două exemplare semnate, câte un exemplar pentru fiecare parte, cu excepția cazurilor prevăzute la art.28 alin.(3);

m) angajamentul scris prin care persoana păgubită se obligă să restituie despăgubirea în cazul anulării actelor perfectate de lucrătorii organelor afacerilor interne, ai unității de pompieri, ai procuraturii, ai instituțiilor medicale, după caz.

(4) Procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui.

(5) Eventualele obiecții ale părților cu privire la pagubele constatate se menționează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta.

(6) După constatarea pagubelor, asigurătorul este obligat să elibereze la solicitarea persoanei păgubite, în termen de 5 zile, un extras din dosarul de daune în care să indice numărul dosarului deschis, piesele constatate ca avariate în accident, soluțiile tehnice adoptate (înlocuire sau reparație).

(7) Persoana păgubită este în drept să ia cunoștință de toate documentele din dosarul de daune, exprimându-și acordul sau dezacordul asupra soluțiilor propuse de asigurător.

(8) Dacă în timpul demontării sau reparației bunului avariat se descoperă și alte pagube produse de accident, care nu au putut fi constatate inițial, se încheie un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială.

Astfel, în sensul prevederilor art. 21 din Legea enunțată anterior care stipulează drepturile și obligațiile părților în procedura de întocmire a dosarului de daune și regularizarea acesteia, Colegiul menționează că recurentul Zelenin Serghei, a prezentat toate documentele solicitate de compania de asigurări, iar ultima a refuzat acordarea despăgubirii invocând faptul că Zelenin Serghei nu este în drept de a pretinde despăgubirea de asigurare atâta timp cât printr-un act juridic irevocabil (ordonanța procurorului), se constată că el a fost despăgubit.

Astfel, conform art. 21 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule „(5) *Despăgubirile se plătesc de către asigurător nemijlocit persoanelor fizice sau juridice păgubite dacă acestea nu au fost despăgubite de asigurat sau dacă în acordul dintre persoana păgubită și asigurător nu este stabilit altfel.*”

În acest context legal, Colegiul menționează că în cadrul dosarului penal pornit la 23.12.2014 în baza elementelor componente de infracțiune prevăzute de art. 264 al. (1) Cod Penal a RM și finalizat cu emiterea Ordonanței privind încetarea urmăririi penale din 17 februarie 2015 (f.d. 15 vol. I), cet. Hanganu Vasile a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate și anume a Dosca Ala Vasile, prejudiciul respectiv referindu-se la cheltuielile de tratament în urma vătămarilor corporale suferite și nicidecum nu se referă la prejudiciul cauzat persoanei terțe, la caz a recurentului Zelenin Serghei, mai mult ca atât în situația în care acesta nu a avut nici un statul procesual în cadrul urmăririi penale deoarece componenta respectivă de infracțiune se referă la cauzarea vătămarilor corporale a persoanei implicate în accidentul rutier și nicidecum a prejudiciului cauzat în urma deteriorării automobilului.

În aceeași ordine de idei, Colegiul califică ca fiind eronată concluzia instanțelor inferioare conform căreia pentru încălcarea de către Hanganu Vasile a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea vehiculului de model

„Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77 condus de Nicorici Nicolae și care aparține lui Zelenin Serghei nu a fost recunoscut vinovat și nu există o decizie în acest sens, având în vedere următoarele:

Legislatorul a prevăzut expres în art. 21 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule că în dosarul de daune se includ în mod obligatoriu copiile de pe documentele de constatare a faptului și a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, întocmite de lucrătorii *organelor afacerilor interne*, ai unităților de pompieri, *ai procuraturii*, ai instituțiilor medicale.

În acest sens, Colegiul menționează că, la materialele dosarului au fost prezentate materialele întocmite de către colaboratorii organelor afacerilor interne și anume Schița de la locul accidentului (f.d. 10 vol. I) cât și declarațiile participanților la accident, iar în situația în care au fost constatate elementele a unei componente de infracțiune a fost inițiat un dosar penal, respectiv fără a se întocmi un proces verbal de săvârșire a contravenției.

Totodată, în cadrul dosarului penal respectiv s-a constatat cu certitudine că Hanganu Vasile ignorând cerințele indicatorului rutier 2.2 din Regulamentul Circulației Rutiere (RCR), prevederile pct. 59 (2) RCR, prevederile pct. 45 RCR, și cerințele pct. 3 RCR, ieșind în intersecție nu a cedat trecerea și a tamponat autovehiculul de model „Toyota Land Cruiser”, cu n/î C PR-77, condus de cet. Nicorici Nicolae Valeriu, care se deplasa regulamentar, din partea dreaptă, pe str. Paris, care este drum cu prioritate, iar pentru faptele respective Hanganu Vasile a fost recunoscut vinovat, mai mult ca atât recunoscându-și vina, a fost atras la răspundere contravențională fiind amendat în acest sens.

Cu referire la cuantumul prejudiciului care urmează a fi încasat din contul ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul Zelenin Serghei, Colegiul menționează următoarele:

Conform art. 130 alin. (1), (2) și (3) CPC al RM, *„(1) Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege; (2) Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor; (3) Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii.”*

La materialele dosarului a fost prezentat Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 2161 din 18.12.2014, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare din Cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova conform căruia, valoarea prejudiciului material cauzat proprietarului autoturismului de model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77 cu includerea uzurii de exploatare constituie 56 424 lei. Totodată, Colegiul menționează că la efectuarea raportului respectiv a fost prezent atât reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA, d-ul Volosatfi S. cât și d-ul Hangan V., iar de către d-nul Ipati Gh. a fost prezentat spre

examinare automobilul de model Toyota Land Cruiser cu numărul de înmatriculare CPR-77.

Totodată, Colegiul menționează că ulterior, la cererea intimatului ÎM CIA „Transelit” SA, de către SRL „Exauto-Plus” SRL a fost întocmit raportul de evaluare a pagubei din 26.02.2015 nr. 346/02A prin care s-a stabilit că valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autoturismului de model „Toyota Land Cruiser” cu n/î CPR 77 constituie suma de 33 118 lei 65 bani. Cu referire la acest raport, Colegiul reține că acesta a fost efectuat fără examinarea nemijlocită a automobilului avariat, doar în temeiul actului de examinare din 01 decembrie 2014 și fără a fi invitat proprietarul automobilului avariat.

În această ordine de idei, apreciind aceste două rapoarte efectuate în vederea cuantificării prejudiciului, sub aspectul cercetării multiaspectuale, completă, nepărtinitoare și nemijlocită prin prisma tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, Colegiul califică Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 2161 din 18.12.2014, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare din Cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova ca fiind cu forță probantă superioară în circumstanțele respectivei spețe având în vedere faptul că acesta a fost întocmit în prezența atât a reprezentantului asiguratorului ÎM CIA „Transelit” SA, d-ul Volosatîi S. cât și d-ul Hangan V., iar de către d-nul Ipati Gh. a fost prezentat spre examinare automobilul de model Toyota Land Cruiser cu numărul de înmatriculare CPR-77, față de raportul de evaluare a pagubei din 26.02.2015 nr. 346/02A efectuat fără examinarea nemijlocită a automobilului avariat, doar în temeiul actului de examinare din 01 decembrie 2014 și fără a fi invitat proprietarul automobilului avariat.

Cu referire la solicitările recurentului privind încasarea penalității și dobânzii de întârziere conform calcului prezentat (f.d. 158-162 vol. I), Colegiul consideră că acestea urmează a fi admise din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 1328 alin. (1) Cod Civil, „prestația asiguratorului este datorată din momentul încheierii activității de constatare a cazului asigurat și a întinderii obligației asiguratorului”.

Conform art. 19 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule „(1) După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asiguratorul este obligat:

a) să deschidă dosar de daune;

b) să solicite organelor și instituțiilor competente (poliția, unitățile de pompieri, procuratura sau instituțiile medicale) informații despre accident și consecințele lui, stipulate la art.21 alin.(3) lit.a), dacă asiguratul sau persoana păgubită nu a prezentat asiguratorului astfel de informații certificate în modul corespunzător;

c) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor;

d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document

necesar finalizării dosarului;

e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor;

f) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege.

(2) Asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.”

Conform art. 28 alin. (1) al aceiași legi, asigurătorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea păgubitului privind modalitatea de plată a despăgubirii.

Totodată, conform art. 6 alin. (6) din Legea respectivă în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau păgubitului, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii”.

Cu referire la solicitările de încasare a dobânzii de întârziere, Colegiul menționează că obligațiile asigurătorului, care reies din contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto privind plata în termen a despăgubirilor, sânt obligații pecuniare, în privința cărora sânt aplicabile prevederile art. 619 și 1328 alin. (3) Cod civil. În afară de penalitatea care este prevăzută de lege, companiile de asigurare urmează să achite și dobânzi de întârziere pe toată perioada întârzierii.

Conform art. 619 alin. (2) Cod civil *„În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.”*

Având în vedere sensul normelor legale citate raportate la circumstanțele pricinii, Colegiul consideră întemeiate solicitările de încasare a dobânzii de întârziere pe perioada 22.03.2015 - 12.01.2016, mai mult ca atât în situația în care ÎM CIA „Transelit” SA nu a înaintat careva obiecții la calculul penalității și dobânzii de întârziere prezentat de către recurent (f.d. 158-162 vol. I).

Conform art. 94 alin. (1) CPC, *„Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.”*

Conform art. 82 CPC, *„Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.”*

Cu referire la quantumul taxei de stat care urmează a fi încasat din contul ÎM CIA „Transelit” SA, Colegiul menționează că recurentul Zelenin Serghei a achitat

cu titlu de taxa de stat în instanța de fond suma de 1723 lei la depunerea cererii de chemare în judecată (f.d.3 vol. I) și suma de 661 lei la depunerea cererii de majorare a pretențiilor (f.d.147 vol. I), în instanța de apel a fost achitată suma de 1793 lei (f.d. 226 vol. I), iar în instanța de recurs suma de 1192 lei (f.d.1 vol. II), în total urmând a fi încasată suma de 5 369 lei cu titlu de taxa de stat.

Colegiul menționează că Zelenin Serghei a solicitat și încasarea cheltuielilor de judecare a pricinii, și anume suma achitată pentru efectuarea expertizei, anexând în acest sens ordinul de încasare a numerarului în suma de 1004 lei (f.d.28 vol. I), cât și cheltuieli privind asistența juridică acordată de reprezentant-avocatul Iurie Nichitoi în sumă de 7 000 lei, anexând în acest sens bonul de plată (f.d. 101 vol. I).

Cu referire la cheltuielile respective, Colegiul le califică ca fiind necesare și justificate și respectiv care urmează a fi compensate de către partea care a pierdut procesul, la caz ÎM CIA „Transelit” SA.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesară casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe ca fiind emise cu aplicarea eronată a prevederilor legii și emiterea unei hotărâri noi prin care, cererea de chemare în judecată depusă de Zelenin Serghei către Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Hanganu Vasile, privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților de întârziere, dobânzilor de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată urmează a fi admisă integral.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Zelenin Serghei.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Edineț din 09 martie 2016, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zelenin Serghei împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Hanganu Vasile, privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților de întârziere, dobânzilor de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri după cum urmează:

Se admite integral cererea de chemare în judecată depusă de Zelenin Serghei împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Hanganu Vasile, privind încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților de întârziere, dobânzilor de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni c/f 1002604000443 în beneficiul lui Zelenin Serghei IDNO 0951311899585, 56 424 lei (cincizeci și șase mii patru

sute douăzeci și patru) lei cu titlu de despăgubire de a asigurare, 10 156,32 lei (zece mii o sută cinci zeci și șase lei 32 bani) cu titlu de penalitate, 11 846,72 lei (unsprezece mii opt sute patru zeci și șase lei 72 bani) cu titlu de dobândă de întârziere, 5 369 lei (cinci mii trei sute șaiszeci și nouă) cu titlu de taxă de stat, 1 004 lei (o mie patru) cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei și 7 000 lei (șapte mi) cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 91 800,04 lei (nouăzeci și una de mii opt sute lei 04 bani).

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Ion Druță